

Richard C. Atkinson - Ernest Hilgard
Pszichológia

A fordítás alapjául szolgáló mű
Atkinson & Hilgard's Introduction to Psychology
Fourteenth Edition
Published in the English language by Wadsworth,
a Thomson Learning Company Copyright © 2003

Fordította
BOROSS OTTILIA (1-4., 6-11., 14-16. fejezet)
GÁBRIS KRISZTIÁN (17-18. fejezet, Szakkifejezések)
IVÁDY ROZÁLIA ESZTER (5. fejezet, Függelék)
NÁBRÁDY MÁRIA (12-13. fejezet, Előszó)

A CSIBRA GERGELY által gondozott
második kiadás felhasználásával átdolgozta
BOROSS OTTILIA

Minden jog fenntartva.
Bármilyen másoláshoz, sokszorosításhoz,
illetve adatfeldolgozó rendszerben való tároláshoz
a kiadó előzetes írásbeli hozzájárulása szükséges.

© Osiris Kiadó, 2005
Hungárián translation
© Boross Ottilia, Gábris Krisztián,
Ivány Rozália Eszter, Nábrády Mária, 2005

Osiris Kiadó, Budapest
Az 1795-ben alapított
Magyar Könyvkiadók
és Könyvterjesztők Egyesülésének
a tagja.

A kiadásért felel Gyurgyák János
Felelős szerkesztő Fedor Sára
Műszaki szerkesztő Szigligeti Mária
A szedés és tördelés az Osiris Kft. munkája
Tördelő Lipót Éva

A borítón Szobotka Imre Ablakból, 1913-1914 (© HUNGART) című festménye látható
Nyomta és kötötte a Dürer Nyomda Kft., Gyulán Ügyvezető igazgató Kovács János
ISBN 963 389 713 0
ISSN 1218-9855

Rövid tartalom

Előszó

1. FEJEZET A pszichológia természete
2. FEJEZET A pszichológia biológiai alapjai
3. FEJEZET A pszichológiai fejlődés
4. FEJEZET Érzékelés
5. FEJEZET Észlelés
6. FEJEZET Tudat és tudatállapotok
7. FEJEZET Tanulás és kondicionálás
8. FEJEZET Emlékezés
9. FEJEZET Gondolkodás és nyelv
10. FEJEZET Alapvető motívumok
11. FEJEZET Érzelmek
12. FEJEZET Az intelligencia
13. FEJEZET A személyiség
14. FEJEZET Stressz és egészség
15. FEJEZET Pszichés rendellenességek
16. FEJEZET Terápiás módszerek
17. FEJEZET Társas befolyásolás
18. FEJEZET Társas megismerés

FÜGGELÉK Statisztikai módszerek és mérés

Szakkifejezések

Hivatkozott irodalom

Magyar nyelvű irodalom

Névmutató

Tárgymutató

Előszó

Atkinson és Hilgard Bevezetés a pszichológiába című művének 14. kiadása új korszakot nyit e már klasszikusnak számító bevezető pszichológiai tankönyv történetében. A régi szerzők: Smith, Bem, Nolen-Hoeksema mellé három új szerző sorakozott fel: Barbara L. Fredrickson és Stephen Marén a Michigani Egyetemről és Geoffrey Loftus a Washingtoni Egyetemről. Fredrickson, Marén és Loftus - bár egyikük sem kezdő a pszichológiában, mindegyikük nemzetközileg elismert tanár és kutató - új szemléletet hoztak a szövegbe. Így mára szerzői gárdánk olyan szakértőkből áll, akik a terület széles körét látják át, a biológiai pszichológiától a megismerésen és észlelésen keresztül a szociál- és személyiségpszichológiáig, illetve a normális fejlődéstől a pszichés betegségekig. A szerzők mindegyike kitüntetett kutató, állásfoglalásuk mérvadó a pszichológia fontos kérdéseiben és eredményeiben.

A klasszikus és a mai

Nagyon fontos, hogy a diákok megértsék és méltányolják a pszichológia alapjait képező klasszikus eredményeket. Továbbra is ismertetjük ezeket, mert hangsúlyozni kívánjuk hatásukat a tudományra és mindennapi életünkre. Emellett azonban napjainkban hatalmas újító munka folyik a pszichológiában. A 14. kiadásba belekerültek a legígéretesebb új kutatások: a kognitív idegtudomány, az agy és viselkedés kutatása, az érzékelés és észlelés alapkutatásaira épülő kreatív alkalmazások, az érzelmek kutatás „új hulláma”, a személyiség genetikai és evolúciós elméletei, a pszichés betegségek eredetére és gyógyítására vonatkozó sorsdöntő eredmények és a kultúra szociálpszichológiai szemlélete. Az eredmény egy átfogó és izgalmas összefoglaló mindarról, ami a legjobb a régi és a legjobb az új pszichológiában.

Biológia, evolúció és kultúra

A Pszichológia e kiadását három téma szövi át: a biológia, az evolúció és a kultúra témái. Megőriztük az előző kiadásoknak a viselkedés biológiai alapjaira helyezett hangsúlyát, ugyanakkor több fejezetben ki is bővítettük a biológiai irányú kutatások ismertetését. A 3. fejezethez például a temperamentum genetikájáról, a 13.-hoz a személyiség genetikájáról szóló információkat tettünk hozzá, a 10. fejezetben pedig felfrissítettük a motívumok biológiai modelljeiről szóló gondolatokat. A 14. fejezethez hozzátettünk egy szakaszt a poszttraumás stressz zavar biológiájáról, a 15. és 16. fejezetekben az elmezavarok biológiai megközelítéseit tárgyaló kutatásokról szóló részt kibővítettük és felfrissítettük. Az egész könyvön keresztül a viselkedés idegi alapjai új címszó alatt futó szövegek arra szolgálnak, hogy a viselkedés biológiai alapjait még nyilvánvalóbbá tegyék.

Növeltük a pszichológia evolúciós szemléletére vonatkozó ismereteket is. Az 1. és 2. fejezethez például szakaszokat tettünk hozzá, a 11. fejezetben rávilágítottunk az érzelmek evolúciós jelentőségére, a 13. fejezetet pedig egy a személyiség evolúciós pszichológiai elméleteiről szóló résszel bővítettük.

A harmadik hangsúlyos, a könyvön végighúzódó téma a kultúra és a sokféleség. A 6. fejezetben például szólunk az alkoholhasználat rendellenességeinek kulturális változatairól, a 12. és 13. fejezetben rámutatunk a személyiség- és intelligenciatesztek kultúrafüggő torzításaira. A 14. és 15. fejezetben megtárgyaljuk a poszttraumás stressz zavar és más mentális zavarok arányának különbségeit a különböző kultúrákban, a 16. fejezetben megvitatjuk a mentális zavarok kezelésének szociokulturális megközelítéseit és a kultúrára jellemző gyógymódokat. A 18. fejezetben a kultúra és a társas megismerés mai kutatásaival ismerkedünk meg.

Jelentősebb tartalmi változások

A 14. kiadást tüzetesen átdolgoztuk, minden fontosabb részt felfrissítettünk, több fejezetet újrakeresztettünk, és a könyvet kulcsfontosságú új anyaggal bővítettük. E kiadás lényeges változásai közé tartoznak a következők:

1. FEJEZET • A pszichológia természete

- A diákokat segítjük a pszichológiai kutatás fontosságának megértésében: új példákat hozunk arra, hogyan befolyásolja a pszichológiai kutatás a politikát. A nyitótörténet például azt tárgyalja, vajon a népszerű olvasást segítő program „politikailag korrekt”-e valójában.
- A pszichológia történeti gyökereinek áttekintését teljes terjedelmében átdolgoztuk, hogy hangsúlyozzuk a kapcsolódásokat a modern pszichológiai mozgalmakhoz. Egy új rész „Szubjektivistá nézőpont” címmel bemutatja ezeket az erős kötelékeket a mai személyiség-, szociál- és kulturális pszichológiához.
- A legújabb kutatások szakasz „A XXI. század pszichológiája” című írása rávilágít a tudományközi megközelítések fejlődésében elért eredményekre; ilyenek a kognitív idegtudomány, evolúciós pszichológia, kulturális pszichológia, affektív és szociális idegtudomány és a pozitív pszichológia.
- „A szakirodalom áttekintése” új szakasza kifejti - az egész könyvben gyakran előforduló metaelemzések logikáját.

2. FEJEZET • A pszichológia biológiai alapjai

- Egy nyitótörténetet tettünk hozzá annak illusztrálására, hogy hogyan kapcsolódnak komplex pszichológiai jellegzetességek (azaz a személyiség) az agyhoz, amint azt Phineas Gage esete is mutatja.
- Egy a viselkedés evolúciójával foglalkozó szakaszban bemutatjuk, hogyan működik a természetes kiválasztódás egy viselkedéses vonás (pl. a hímek agressziója) esetén.

3. FEJEZET • A pszichológiai fejlődés

- Egy új nyitótörténet szolgál annak illusztrálására, milyen különbségek vannak mind a gyerekek fejlődési tempójában, mind a szülők erre irányuló várakozásában.
- A gyerekek tudatelméletének kognitív fejlődéséről szóló mai kutatások eredményeit taglaljuk egy új szakaszban.
- A legújabb kutatások írása megvilágítja, milyen
- hatással van a masszázsterápia a sérülékeny gyermekek fejlődésére.
- Hozzá tettünk néhány, a temperamentum genetikai befolyásoltságáról szóló információt.
- A serdülőkori fejlődésről szóló részt terjedelmileg kibővítettük és felfrissítettük, és így tartalmaz egy a kisebbségi fiatalok etnikai azonosságtudatát tárgyaló szakaszt is.

4. FEJEZET • Érzékelés

- Egy új bevezetés segít a diákoknak eligazodni abban, hogy milyen hatással van az érzékelés kutatása a mindennapi életre.
- Az érzékenységről szóló részt átdolgoztuk és kibővítettük, hogy a fény természetéről és a pszichofizikai eljárásokról teljesebb leírást adjunk (a klasztrikus Stevens-féle erőtvényt írtuk le és illusztráltuk).
- Hozzá tettünk egy új szakaszt a szignáldetekciós elméletről.
- Hangsúlyoztuk a metamer vegyületek fontosságát a háromszín-elmélet kialakításában.

5. FEJEZET • Észlelés

- A bevezetést teljesen lecseréltük, hogy az észlelés tanulmányozására buzdítsunk („A sátor és a medve” történettel), és hogy ökológiai nézőpontból bemutassuk, mire való az észlelés.
- A legújabb kutatások írása a súlyos fájdalmak csillapítására használt virtuális valóságról szóló kutatásokat írja le.
- A figyelem - melynek megnöveltük terjedelmét, és hozzákapcsoltuk a 4. fejezet anyagához - saját al- fejezetet kapott, így ez a fejezet többi részének is szemléleti keretet nyújt. A szemmozgások szakaszát is kibővítettük.
- Egy új szakaszt tettünk hozzá a „Felismerés” alfejezethez „Az összeillesztési probléma: figyelem előtti és figyelmi folyamatok” címmel.
- Egy új alfejezet szól az elvonatkoztatásról.
- Az észlelési konstanciák tárgyalását kibővítettük, és beillesztettünk egy érzéki csalódásokról szóló szakaszt.

6. FEJEZET • Tudat és tudatállapotok

- Egy új nyitótörténet világítja meg a disszociáció vagy tudatvesztés mindennapi élményét.
- Megtárgyaljuk az alkoholabúzus és az alkoholfüggőség kulturális és nemi kérdéseit.
- Új anyag számol be arról, hogyan hat a kultúrába szokás az alkoholfogyasztásra a mexikói származású amerikaiaknál, továbbá magyarázatokkal szolgálunk arra, miért isznak a férfiak többet, mint a nők.
- A drogfogyasztással kapcsolatos statisztikákat és kutatási eredményeket felfrissítettük.
- A legújabb kutatások új írása a dohányzás genetikájával foglalkozik.

7. FEJEZET • Tanulás és kondicionálás

- A tanulás alapelveinek bemutatására egy új nyitótörténet szolgál arról, hogyan tanítsunk rá valakit egy új kézmozdulatra anélkül, hogy tudna róla.
- A gátló kondicionálásról egy új szakaszt iktattunk be.
- A tanulás és kondicionálás idegi mechanizmusának egy új alfejezetet szenteltünk.

8. FEJEZET • Emlékezés

- A fejezet egy igaz történettel kezdődik arról, milyen fontos a helyes döntések meghozatalához a bűnüldözésben és az igazságszolgáltatásban az emlékezés törvényeinek megértése.
- A fejezetet átszerveztük úgy, hogy világos legyen, és nagyobb hangsúlyt kapjon az emlékezet hagyományos három részre osztása: szenzoros tár, rövid távú memóriára és hosszú távú memóriára. Szólunk az Atkinson-Shiffrin-elmélet történeti gyökereiről is.
- Leírjuk a szenzoros tár, a figyelem és a rövid távú memória egymáshoz való viszonyát. Emellett helyet kapott a részleges beszámolóról és az idői integrációról szóló klasszikus kísérletek bemutatása is.
- A konstruktív memóriáról szóló részt teljesen átfogalmaztuk, hogy kiemeljük a szemtanúk vallomásaival foglalkozó kutatás fontosságát.

9. FEJEZET • Gondolkodás és nyelv

- A nyelv idegrendszeri alapjainak új megvitatását tartalmazza.
- A legújabb kutatások új írása a döntéshozatal és az agy kapcsolatáról szól.
- A szintaxisról, prototípusokról, azok egyetemességéről és a kategorizációról szóló anyagot teljes terjedelmében felfrissítettük és kibővítettük.

10. FEJEZET • Alapvető motívumok

- „Akarni és szeretni valamit” - A legújabb kutatások új írása Berridge és kollégái munkáját ismerteti, amely szétválasztja az agy „akarás” és „szeretés” rendszereit.
- Az objektifikációs elméletről szóló új szakasz részletes pszichológiai magyarázattal szolgál arról, hogyan befolyásolhatja a médiában megjelenő vékony, karcsú ideálkép az étkezési zavarok előfordulási arányát és más nemhez kapcsolódó különbségeket a mentális egészség terén.
- Az érem két oldala vitájának felvezetését átdolgoztuk, hogy jobban kitűnjön, mennyire különböznek a vita résztvevőinek nézetei az öröklődés és/ vagy környezet kérdésében, mintegy az 1. fejezet témájának folytatásaként.

11. FEJEZET - Érzelmek

- A fejezetet átszerveztük, és egy új részben kifejtyük az érzelmek és hangulatok különbözőségét.
- A kognitív kiértékelés tárgyalását felfrissítettük olyan új kísérleti kutatások eredményeivel, amelyek alátámasztják a kiértékelés oki szerepét az érzelmi élményben. A tudattalan kiértékelés és a kiértékelés neurobiológiájáról szóló anyagot is felfrissítettük.
- A szubjektív élményről és a cselekvéstendenciákról új szakaszok szólnak, ahol hangsúlyozzuk utóbbiak evolúciós jelentőségét.
- A fejezetben a pozitív érzelmekről ismertetünk új munkákat, és A legújabb kutatások írása is erről szól.
- Megújítottuk azt a szakaszt, amelyik az érzelmek hatását tárgyalja az értékelésre és ítéletekre. Most új, paradigmaváltó kutatásokat, az arckifejezések kommunikatív funkcióit és az arcviszajelési hipotézist is tartalmazza.
- Új szakaszokat tettünk hozzá az érzelemszabályozásról és az érzelmek nemi, illetve kulturális különbségeiről.
- Az agresszióról szóló felfrissített anyagban szó van az impulzív agresszióval társuló agyi diszfunkcióról és egy új metaelemzésről, amely az erőszakos videojátékok hatásával foglalkozik.

12. FEJEZET • Az intelligencia

- A fejezetet átszerveztük, hogy csak az intelligenciáról szóljon, a személyiség méréséről szóló anyagot a 13. fejezetbe tettük.
- Az intelligencia mérésének kulturális kérdéseiről szóló új alfejezetben tárgyaljuk az intelligenciatesztek lehetséges részrehajlását, ami a kisebbségekhez tartozók látszólag alacsonyabb pontszámait eredményezi.
- A fejezet immár tartalmazza az intelligenciaelméletek kulturális kérdéseit érintő polémákat is.

13. FEJEZET • A személyiség

- A személyiség méréséről szóló anyagot ebbe a fejezetbe tettük át.
- A személyiség evolúciós elméleteiről egy új szakaszt illesztettünk be.
- Az elhárító mechanizmusok tárgyalását a freudi elmélettel foglalkozó szakasz tartalmazza.
- A projektív tesztek ismertető anyagot kibővítettük a kulturális részrehajlásról szóló új adatokkal.
- A személyiség genetikáját vizsgáló kutatásokról szóló részt egy új alfejezettel toldottuk meg.
- A legújabb kutatások írása azt firtatja, megváltoztatható-e gyógyszerrel a személyiség (pl. a Prozac).

14. FEJEZET • Stressz és egészség

- A kulturális kérdéseket mélységében boncolgatjuk a fejezet egészén át. Például a poszt-traumás stressz zavar (PTSD) tárgyalásánál megadtuk a különböző etnikai csoportokban a megbetegedési rátákra vonatkozó adatokat, és hozzátettünk egy kibővített szakaszt a PTSD-ben szenvedő boszniai menekültekről.
- A PTSD biológiájával foglalkozó részt iktattunk be.
- A stressz és az immunműködés közötti kapcsolatról szóló anyagot kibővítettük.
- A legújabb kutatások új írása a vallás és egészség viszonyát taglalja.

15. FEJEZET • Pszichés rendellenességek

- Az új nyitótörténet egy esettanulmány segítségével vezeti be a hallgatókat a lelki zavarok témájába. A történet szereplője egy kényszeres zavarban szenvedő férfi.
- A legújabb kutatások írása az öngyilkosság biológiájával foglalkozik.
- A szorongásos zavarok, hangulatzavarok és a skizofrénia agyi képzőanyag vizsgálatát mutatjuk be egy-egy szakaszban.
- Az „abnormalitás definícióját” most úgy tárgyaljuk, hogy a kulturális normákat mint fontos definíciós tényezőt emeljük ki.
- A szorongásos zavarokról szóló rész most tartalmazza az ataque de nervios leírását, amely egy szorongásszerű tünetegyüttes, és főleg latin kultúrákban fordul elő.
- A skizofrénia alfejezet foglalkozik a skizofrénia megnyilvánulásában és prognózisában a kultúrák között mutatkozó különbségekkel.

16. FEJEZET • Terápiás módszerek

- Egy új nyitótörténetben egy skizofrén férfi esetét írjuk le, valamint azokat a változatos terápiás módszereket, melyek neki és családjának segítségére voltak.
- A bevezetésbe bekerült a mentális betegségek ősi kínai szemléletének tárgyalása.
- A zavarok kezelésére használt gyógyszerelés leírásait jócskán megújítottuk.
- A legújabb kutatások új írása a mentális zavarok kezelésének gyógynövénykúráit ismerteti.
- A fejezetet átszerkesztettük, hogy a pszichés zavarok kultúrára jellemző terápiáiról egy új alfejezetet iktathassunk be.

17. FEJEZET • Társas befolyásolás

- Az új bevezető rész elkalauzol a „szituáció erejének” birodalmába, ami aztán az egész fejezeten keresztül meghatározó téma lesz.
- A társas serkentés, személyiségvesztés, a kívülálló hatások és konformitás témáit teljesen átdolgoztuk és felfrissítettük.
- A legújabb kutatások írása a csoportos ignoranciával és az egyetemisták ivási magatartásával foglalkozik.
- A Milgram-féle engedelmisségi vizsgálatok átszerkesztett és átdolgozott tárgyalása most tartalmaz egy olyan szakaszt, amelyben a helyzet elfajulása kap szerepet az engedelmisség magyarázatában. Az ideológiai igazolást tartalmazó részt is megújítottuk, és így a náci Németország és az USA háborús hadserege mellett utalunk az iszlám szélsőségekre és John Stowni követőikre.
- Az „Önigazolás” új alfejezete a kognitív diszsonancia-elmélet klasszikus munkáit és az önészlelési elméletet egy helyütt tárgyalja.
- Az „Intézményes normák” egy másik új alfejezet, amelyben a klasszikus stanfordi börtönkísérlet szélesebb értelemben fogalmazzuk újra, és tartalmazza annak megvitatását, hogyan alkalmazható a stanfordi börtönkísérlet tanulsága a mai Amerika börtönpolitikájában.

- A csoportgondolkodás tárgyalását felfrissítettük, hogy az új elméleteket is tükrözze, melyek a gyenge csoportdöntést a csoportidentitás fenntartásához és a csoportnormákhoz kötik, és rámutatnak a csoport „tarkaságának” előnyeire.

18. FEJEZET • Társas megismerés

- Új nyitótörténet irányítja a figyelmet a kettős folyamatmodellekre („A gondolkodás két útja: az automatikus és a kontrollált”), ez a téma átszövi a fejezetet.
- Az automatikus sztereotipizálásról szóló új alfejezetbe beillesztettünk több, az ezredforduló előtt végzett módszeres kutatást, és megnöveltük a faji és nemi sztereotípiákról szóló rész terjedelmét.
- A sztereotípiák és következtetések új szakasza bemutatja Asch (1946) és Kelley (1950) klasszikus vizsgálatait. Ezek világosan láttatják, hogyan színezik benyomásainkat és következtetéseinket a sztereotípiák és az előttünk járó „hírnevünk”, és kapcsolatot teremtenek a legújabb kutatásokkal, amelyek a nőkről és az afroamerikaiakról szóló következtetésekkel foglalkoznak.
- Az önbeteljesítő jóslatok alfejezetét alapvetően átdolgoztuk, és most új bizonyítékokkal toldottuk meg arról, hogy az önbeteljesítő jóslatok előfordulása automatikus és tudattalan lehet, valamint csatoltunk egy új szakaszt, amelyben az énről szóló önbeteljesítő jóslatok két versengő magyarázatát taglaljuk.
- Az előítéletek és sztereotípiák kontrollálására irányuló erőfeszítésekről és az individuációról új szakaszokat iktattunk be.
- A legújabb kutatások új írása a kultúráról és a megismerésről Nisbett és munkatársai új elméleti és empirikus eredményeit veszi górcső alá.

A tanulási sikert biztosító útmutatók

A 14. kiadásban új, tanító jellegű egységeket illesztettünk be a szövegbe, hogy segítsük a hallgatókat a tanulásban. Az új Fogalmi áttekintő táblázatok a kulcsfogalmakról adnak gyors összefoglalást táblázat alakjában. Az új Részösszefoglalások minden nagyobb anyagrész főbb megállapításait tekintik át. Gondolkodtató kérdéseket helyeztünk el minden nagyobb anyagrész végén, hogy a diákok egységben lássák az olvasott anyagot, és az összeérlelődjön.

Emellett a 14. kiadás továbbra is tartalmazza a korábbi kiadások fontos didaktikus vonásait.

A fejezetek elején elhelyezett tartalmak áttekintést adnak a hallgatónak a fejezetben tárgyalandó főbb témákról. A lényeges fogalmak szövegen belüli definíciói bemutatják és értelmezik az adott szakasz legfontosabb fogalmait. A részletes fejezet-összefoglalások áttekintik az egész fejezet legfontosabb megállapításait. A részösszefoglalások és a fejezetösszefoglalások segítenek az olvasónak a kulcsinformációk összerendezésében és megjegyzésében.

A megtartott és javított színes cikkek

Az előző kiadások népszerű cikkeit megtartottuk és javítottuk a 14. kiadásban. Az érem két oldala (előzőleg Vitatott kérdések címen) a pszichológia fontos belső vitáit állítja reflektorfénybe nemzetközileg elismert, irányadó pszichológusok csatázó írásain keresztül. Ez a mód rávezeti a diákokat arra, hogy a pszichológia jelentős kérdéseit különbözőképpen közelíthetjük meg - ez a kritikus gondolkodás képességének leckéje -, és segít annak megértésében, hogy mely kérdésekre nincs még biztos válasz. A 3. fejezetben például Judith Rich Harris, a *The Nurture Assumption* című könyv vitatkozó kedvű szerzője és Jerome Kagan neves fejlődéspszichológus polemizál arról, mennyire befolyásolják a szülők a gyermek fejlődését. A 8. fejezetben Elizabeth Loftus és Kathy Pezdek szól hozzá az elfojtott emlékek vitájához. A 17. fejezetben Madeline Heilman

és Faye Crosby a szociálpszichológia alapkutatásait használja fel, hogy a pozitív diszkrimináció értékéről vívjanak szócsatát.

A legújabb kutatások a pszichológia új és újító elméleteire vagy a napjaink problémáival foglalkozó pszichológiai kutatásra irányítja a figyelmet. A legújabb kutatások írásai által vázolt kérdések a 14. kiadás legtöbb fejezetében újdonságszámba mennek. Csak ámulhat majd az olvasó azon, milyen új irányokat vesz ma a pszichológiai kutatás, és hogyan lehet a segítségével fontos szociális kérdéseket vizsgálni. Hogy egy-két példát mondjunk: „A virtuális valóság csökkenti az erős fájdalmakat” (5. fejezet), „Az ön- gyilkosság biológiája” (15. fejezet) és „A csoportos ignorancia esete a részeges diákokkal” (17. fejezet).

Teljes technológiai összhang

Webforrások:

- Kiszedtük az érdekes és témába vágó webhelyeket, és minden fejezet végén közöljük ezeket. Elérhetők a könyv honlapjáról is, a <http://psychology.wadsworth.com/atkinson14e> webhelyről közvetlen linkeken keresztül.
- A könyv webhelyéről a diákok tájékozódhatnak a részletes fejezettartalmakról, interaktív kvízzjátékkal próbára tehetik tudásukat, és az összesített glosz- szárium elektronikus verzióját is elérhetik.

Köszönetnyilvánítás

Először is a 2001-ben elhunyt Ernest (Jack) Hilgard emlékének szeretnénk adózni, aki e könyv kitalálója volt. Jack Hilgard 1953-ban publikálta a Bevezetés a pszichológiába első kiadását, és ezzel megteremtette a bevezető tankönyvek zsinórmértékét. Olyan stílusban adott összefoglaló és irányadó áttekintést a pszichológia területéről, hogy az vonzó és érthető volt a diákoknak is. Az őt követő szerzők mindig arra törekedtek, hogy a Hilgard által állított mércének megfeleljenek. Jack Hilgard produktív és kreatív kutató volt egész életében, és igazi tudós és valódi úriember maradt élete utolsó percéig. Megtiszteltetés számunkra, hogy e könyv szerzőiként folytathatjuk munkáját.

Edward Smith köszönetét kíván mondani egyetemi mentorainak, Paul Fittsnek és Arthur Melonnak, Susan Nolen-Hoeksema pedig Martin Seligmannek és a Stanfordi Egyetem néhány rangidős munkatársának, különösen Albert Bandurának és Eleanor Maccobynek az utóbbi húsz évben nyújtott értékes útmutatásaikért. Barbara Fredrickson előző tanárainak, Neil Lutskynak és Róbert Levensonnak, valamint a Stanfordi Egyetem pszichológia tanszéke munkatársainak, illetve a NIMH 1989-1992-es érzelemkutatásról szóló posztdoktori programja munkatársainak kíván köszönetét mondani intellektuális fejlődésére gyakorolt kitörölhetetlen hatásukért. Geoffrey Loftus Richard Atkinsonnak, hajdani kutatási tanácsadójának, e könyv előző szerzőjének, valamint posztdoktori támogatójának, George Sperlingnek tartozik köszönettel tudományos és intellektuális fejlődéséhez nyújtott felbecsülhetetlen hozzájárulásukért.

Hálásak vagyunk a Wadsworth Kiadó munkatársainak a 14. kiadás gondos szerkesztési munkálataiért, ők: Marianne Taflinger, Kate Barnes, Jennifer Wilkinson, Darin Derstine, Nicole Root, Lóri Grebe, Laurel Anderson és Teri Hyde.